

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Ελληνική Εγκληματολογική Επιστήμη έχασε ένα επιφανή εκπρόσωπό της, τον Ηλία Λασκαλάκη, τον ακούραστο αυτό εργάτη του πνεύματος που διακρίθηκε από νωρίς για τη διεισδυτικότητα των θεωρητικών του αναλύσεων και την ικανότητά του να οδηγείται σε δημιουργικές συνθέσεις. Πέρασαν κιόλας πέντε χρόνια από τον αδόκητο θάνατό του.

Πολυσχιδής ήταν η επιστημονική του δράση. Μετά τη λήψη του πτυχίου του από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, το 1961, μετεκπαιδεύτηκε στο Παρίσι και τη Λιέγη στην Εγκληματολογία, αναγορεύθηκε (αριστούχος) διδάκτορας της Νομικής Σχολής στο Παρίσι, το 1969, υφηγητής στην Πάντειο Σχολή, το 1978 αναπληρωτής Καθηγητής στην ίδια Σχολή, το 1983, εκλέχθηκε Διευθυντής του Τομέα Εγκληματολογίας, το 1984 και πρωτοβάθμιος Καθηγητής, το 1986, στο γνωστικό αντικείμενο «Κοινωνικός Έλεγχος του εγκλήματος και της παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς». Ως υπεύθυνος εγκληματολογικών ερευνών στο ΕΚΚΕ από το 1975 σχεδίασε και έφερε σε πέρας δύο έρευνες: «Η απονομή της ποινικής δικαιοσύνης στην Ελλάδα» και «Ο θεσμός της φυλακής στην Ελλάδα». Επίσης ήταν υπεύθυνος του εγκληματολογικού μέρους της έρευνας «Τα ναρκωτικά στην Ελλάδα». Η συνεχής αυτή ερευνητική του απασχόληση, η συμμετοχή του σε διεθνή εγκληματολογικά συνέδρια, η άσκηση δικηγορίας βοήθησαν ώστε η διδασκαλία του να μη παραμείνει θεωρητική και αποξενωμένη από την καθημερινή κοινωνική πραγματικότητα, όπως αυτή βιώνεται στο πεδίο της ποινικής δικαιοσύνης.

Με τα έργα του: «Η έννοια της ενότητας ή πολλαπλότητας των εγκλημάτων και ο ρόλος στην ποινική δίκη», Παρίσι 1969, «Σκέψεις πάνω στην ποινική ευθύνη», Παρίσι 1975, «Η λειτουργία της ποινής υπό το φως των δεδομένων της εγκληματολογίας», Αθήνα 1972, «Η μεταχείριση του εγκληματία», Αθήνα 1981 και ιδιαίτερα με το τελευταίο του «Η Εγκληματολογία της κοινωνικής αντίδρασης», Αθήνα 1985 (που αποτελεί το τέρμα μιας πορείας που άρχισε το 1975 με τη δημοσίευση του άρθρου του: «Η Εγκληματολογική σημασία του σκοτεινού αριθμού της Εγκληματικότητας») αποδεικνύεται ότι ο κεντρικός προβληματισμός του ήταν έντονα κοινωνικός και τον οδήγησε στην αναζήτηση κοινωνιολογικών προσβάσεων στην ανάλυση και ερμηνεία του εγκληματικού φαινομένου. Η εγκληματική πράξη και η αντίδραση σ' αυτήν συνδέονται με τις κοινωνικές δυνάμεις που τις διαμορφώνουν και τις αναπαράγουν στα πλαίσια ενός ευρύτερου μηχανισμού αναπαραγωγής ενός συγκεκριμένου πλέγματος κοινωνικών σχέσεων.

Με τις έρευνές του, τη διδασκαλία του στην Πάντειο, στις αστυνομικές σχολές, στη Σχολή Κοινωνικών Λειτουργιών, τη συμμετοχή του στις δραστηριότη-

τες της Ελληνικής Εταιρίας Εγκληματολογίας της οποίας ήταν ιδρυτικό μέλος και πρώτος Γενικός Γραμματέας της, σε συνέδρια, αλλά και με τα έργα του ο Ηλίας Δασκαλάκης αναδείχθηκε σε εκφραστή μιας κατ' εξοχήν κοινωνιολογικής αντίληψης της Εγκληματολογίας. Γι' αυτό και η απώλειά του δεν φτωχαίνει μόνο την Εγκληματολογία, αλλά και την Κοινωνιολογία στον τόπο μας. Ο αδόκητος χαμός του αφήνει κενό πραγματικά δυσαναπλήρωτο.

Οι συμβολές φίλων, συνεργατών και μαθητών που ακολουθούν αποτελούν έναν ελάχιστο φόρο τιμής για τα όσα ο Ηλίας Δασκαλάκης πρόσφερε σε όλους μας. Οι περισσότερες απ' αυτές τις συμβολές είχαν παραδοθεί εγκαίρως λίγους μήνες μετά το θάνατό του και απηχούν τις τότε απόψεις των συγγραφέων τους. Όμως η επιθυμία και άλλων να συμβάλουν στην παρούσα έκδοση, καθώς και ορισμένοι τεχνικοί λόγοι οδήγησαν αναπόφευκτα σε καθυστέρηση της δημοσίευσής του Αφιερώματος.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλουμε στους συνεργάτες του Τομέα Εγκληματολογίας κα Β. Αρτινοπούλου και κ.κ. Α. Αστρινάκη και Τ. Σεράση που επιμελήθηκαν την έκδοση του Τιμητικού Τόμου στη μνήμη του εκλιπόντος.

ΙΑΚ. Ι. ΦΑΡΣΕΛΑΚΗΣ